

Poročilo s 1. Strokovne razprave CPI "Mikrodokazila v Sloveniji"

Dogodek Strokovne razprave CPI "Mikrodokazila v Sloveniji", ki je potekal 24. oktobra 2024 na Centru Republike Slovenije za poklicno izobraževanje (CPI), je bil namenjen razpravi o vlogi mikrodokazil v slovenskem izobraževalnem in kvalifikacijskem sistemu. Namen dogodka je bil spodbuditi izmenjavo strokovnih mnenj, preučiti razvojne možnosti sistema mikrodokazil in prepoznati potencialne izzive ter potrebe za njegovo uspešno implementacijo.

Na dogodek so bili vabljeni strokovni sodelavci CPI, vključno z direktorjem mag. Gregorjem Mohorčičem, Helena Žnidarič, mag. Darija Štarkl, Darko Mali, Mateja Hergan, Boštjan Košorok, mag. Barbara Velkov, Saša Grašič, Nejc Jensterle in Simona Kuder. Prisotni so bili tudi strokovnjaki s področja Slovenskega ogrodja kvalifikacij (SOK), dr. Klara Skubic Ermenc, dr. Borut Mikulec in dr. Roberto Biloslavo, ter predstavnici visokošolskega sektorja, mag. Ines Gergorić in Tamara Boh.

Osrednji del dogodka je bil namenjen **predstavitvi postavitve sistema mikrodokazil na visokošolski ravni**.

Predavanje mag. Ines Gergorić je bilo namenjeno predstavitvi razvoja sistema mikrodokazil v visokem šolstvu in njihovi vlogi v današnjem svetu hitrih sprememb. Poudarila je vpliv globalizacije, tehnološkega napredka, zelenega prehoda in demografskih premikov, ki terjajo večjo prilagodljivost izobraževalnih sistemov. Mikrodokazila omogočajo hitrejša in bolj ciljno usmerjeno pridobivanje specifičnih znanj, veščin in kompetenc, ki so usklajene s potrebami trga dela. V Evropski uniji je bil junija 2022 sprejet evropski pristop k mikrodokazilom, ki spodbuja vseživljenjsko učenje in zaposljivost. V Sloveniji bo ta področja urejala tudi visokošolska zakonodaja, ki naj bi vključevala tudi standarde kakovosti. Procesni vidik izobraževanj za mikrodokazila vključuje jasne cilje, metode ocenjevanja ter zagotavljanje kakovosti.

Predavanje Tamare Boh se je osredotočalo na uvedbo mikrodokazil na Univerzi v Ljubljani (UL) in predstavilo rezultate pilotnih projektov za vseživljenjsko učenje. V uvodu je omenila priporočilo Sveta EU iz leta 2022, ki spodbuja prožnejše izobraževalne sisteme za bolj vključujoče in dostopnejše učenje. V okviru projekta so na UL izvedli tri systemske analize, ki so vključevale pregled obstoječih izobraževalnih praks in potrebe podjetij glede mikrodokazil.

Med analizami je bilo ugotovljeno, da 88 % organizacij že dodatno usposablja zaposlene, 84 % pa jih zaznava potrebo po nadaljnjem usposabljanju. Kar 95 % anketirancev je menilo, da bi zaposleni morali prejeti mikrodokazilo ob uspešno opravljenem usposabljanju, medtem ko je 78 % poudarilo pomen kakovostnih izvajalcev z uglednimi certifikati.

Univerza je v pilotu izvedla 47 krajših usposabljanj, od katerih je bilo 31 uspešno zaključenih, s povprečnim obsegom 1,9 ECTS. Prvo polovico leta 2024 se je izobraževanj udeležilo 431 oseb, od katerih je 98 % ocenilo usposabljanja kot uspešna, prav toliko pa bi jih usposabljanja priporočilo naprej. Približno dve tretjini izobraževanj je bilo interdisciplinarnih, kjer je sodelovalo več članic UL in zunanjih izvajalci.

Univerza je določila Center za vseživljenjsko učenje za zagotavljanje kakovosti teh usposabljanj in nadaljnjo evalvacijo. Prva evalvacija je pokazala, da so udeleženci pohvalili strokovnost izvajalcev ter

pridobljeno praktično znanje, ki ga bodo lahko uporabili v poklicni poti. Mikrodokazila omogočajo hitro in ciljno usmerjeno pridobivanje znanj ter izboljšujejo konkurenčnost na trgu dela, hkrati pa spodbujajo vseživljenjsko učenje.

Povzetek razprav v 3 delavnicah

Udeleženci v delavnicah so bili enakomerno razporejeni, tako da so bili v vsaki skupini predstavniki CPI, predstavniki visokošolskega prostora in SOK eksperti. V delavnicah so se udeleženci posvetili trem ključnim vprašanjem, vsako skupino pa je usmerjal moderator debate: potrebnosti mikrodokazil, dilemam pri njihovem umeščanju v obstoječi sistem SOK in potrebnim informacijam za odločanje o tem vprašanju. Spodaj ponujamo sintezen zapis vseh treh skupin.

1. Mikrodokazila – zakaj jih potrebujemo oziroma ne potrebujemo?

Udeleženci so izpostavili, da bi mikrodokazila lahko zadovoljila specifične potrebe trga dela in posameznikov po prilagodljivem pridobivanju veščin in znanj. Mikrodokazila omogočajo večjo fleksibilnost, saj ciljajo na specifična znanja, ki so potrebna za določene poklice ali naloge. Pri tem so poudarili pomen zagotavljanja kakovosti in kompetentnega ocenjevanja, kar bi povečalo zaupanje uporabnikov in delodajalcev.

2. Dileme pri umeščanju mikrodokazil v Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK)

Poudarek je bil na preučitvi, kako bi lahko mikrodokazila dopolnjevala obstoječe kvalifikacije, kot so NPK-ji. Udeleženci so izpostavili, da mikrodokazila morda pokrivajo del učnih izidov določenih NPK-jev in bi se lahko uporabila kot dopolnilo. Mikrodokazila bi lahko nadomeščala specifične vidike, ki niso zajeti v trenutnih NPK-jih. Postavilo se je vprašanje, ali je SOK ustrezno okolje za mikrodokazila, ali pa bi potrebovali ločeno ogrodje, kot na primer v Avstraliji. Pojavila se je tudi ideja o ločenem registru za mikrodokazila, kar pa bi lahko povečalo zmedo med uporabniki.

3. Dodatne informacije za sprejemanje odločitev glede umeščanja mikrodokazil v SOK

Udeleženci so izrazili potrebo po dodatnih podatkih in praktičnih izkušnjah, ki bi omogočile natančnejšo oceno učinkov mikrodokazil. Priporočeno je bilo, da se izvede poizkusni projekt izvajanja mikrodokazil, zlasti v okviru poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki bi lahko služil kot osnova za nadaljnje oblikovanje politik in predpisov. S tem bi pridobili konkretne vpoglede v njihovo izvedljivost in vpliv na ciljne skupine.

Zaključki in predlog nadaljnjih korakov

Za dosego cilja – oblikovanja stališča CPI glede mikrodokazil na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja – priporočamo naslednje korake:

Dodatno informiranje in analiza primerov iz prakse: Pripraviti pregled obstoječih študij, evropskih praks in analiz, ki ponujajo vpogled v vpliv mikrodokazil na zaposljivost, dostopnost izobraževanja in pridobivanje specifičnih veščin. To bi zagotovilo vpogled v širši kontekst in konkretne podatke za podporo pri odločanju.

Opredelitev meril za kakovost: Opredeliti osnovna merila in kazalnike kakovosti za mikrodokazila, ki bi se lahko vključila v slovensko kvalifikacijsko ogrodje. Tako bi zagotovili enoten okvir za ocenjevanje kakovosti in preverjanje, kar je bistveno za zaupanja vredna mikrodokazila.

Sistemska umestitev mikrodokazil v SOK: Nadalje razpravljati o možnih sistemskih rešitvah za umeščanje mikrodokazil znotraj SOK, vključno s prilagoditvami obstoječih pravil in standardov, ob upoštevanju trenutnih razmerij med kvalifikacijami.

Poglobljena debata s poudarkom na vplivih in ciljih: Organizirati dodatna srečanja ali delavnice, kjer bi udeleženci lahko na podlagi zbranih informacij in predlogov razpravljali o vplivih mikrodokazil na ciljne skupine, zaposljivost in dostopnost izobraževanja. Cilj je ponuditi informacije, ki bodo omogočile hitrejša in premišljena odločanja.

Izdelava končnega poročila s strokovnih srečanj CPI: Na podlagi razprav in analiz pripraviti sintezno poročilo, ki bo vključilo ugotovitve s priporočili za umeščanje mikrodokazil s področja poklicnega in strokovnega izobraževanja v sistem in zagotovilo trdno podlago za nadaljnje usmeritve CPI.

Pripravila:

Simona Kuder
Nejc Jensterle